

Datum: 19. 5. 2023

Številka: 002- 002-3/2023-1

DRŽAVNI SVET

Šubičeva ul. 4

1000 Ljubljana

Gp@ds-rs.si

Zadeva: **Stališče Skupnosti občin Slovenije k predlogu resolucije o Strategiji prostorskega razvoja Slovenije 2050**

Spoštovane, spoštovani,

na Skupnosti občin Slovenijo smo pregledali predlog resolucije o Strategiji prostorskega razvoja Slovenije 2050, ki jo določa Zakon o urejanju prostora in je v obravnavi na Vladi RS. Sprva izpostavljamo tri predloge, ki so vezani na opredelitev naslednjih središč na višji ravni v primerjavi z njihovim obstoječim stanjem pri policentričnemu urbanemu sistemu Slovenije (T 4.2).

- **Predlagamo, da se občino Škofjo Loko v SPRS 2050 opredeli kot središče II. ravni**, z utemeljitvijo, da občina izpolnjuje večino kriterijev za središče II. ravni glede na poselitveni, gospodarski in prometni potencial kot tudi glede na opremljenost s storitvami splošnega pomena.
Obrazložitev pripombe je naslednja: Občina Škofja Loka izpolnjuje večino kriterijev za središče II. ravni v obeh preglednicah za določitev ravni središč tako glede na poselitveni, gospodarski in prometni potencial kot tudi glede na opremljenost s storitvami splošnega pomena.
Menimo, da zgolj bližina drugega središča enake ravni (Kranja) ne sme biti razlog za omejitev dviga ravni mesta Škofja Loka.
- **Predlagamo, da se občino Ajdovščino v SPRS 2050 opredeli kot središče III. ravni.**
Obrazložitev pripombe: Občina Ajdovščina izpolnjuje kriterije za središče tretje ravni glede na poselitveni, gospodarski in prometni potencial kot tudi primerno opremljenostjo središč s storitvami splošnega pomena iz zdravstva, šolska, javne uprave, sodstva in kulture.

Prisotnost pomembnih državnih institucij ter infrastrukturnih objektov in naprav v mestu Ajdovščina in širše predstavlja del zaokroženega omrežja policentričnega urbanega sistema, ki hkrati zagotavlja vitalnost obstoječih naselij na podeželju in v gorskih območjih.

- **Predlagamo, da se občino Krško v SPRS 2050 opredeli kot središče II. ravni,** saj izpolnjuje tovrstne poselitvene, gospodarske in prometne kriterije in opremljenost s storitvami splošnega pomena.

Obrazložitev pripombe je naslednja: Krško je skupaj s Sevnico in Brežicami umeščeno med druga območja funkcionalnega povezovanja, vendar bi bila ustrežnejša uvrstitev med širša mestna območja, saj ima občina potencial intenzivnega funkcionalnega povezovanja, ne samo znotraj države, pač pa tudi mednarodno. Zaradi same lege in prometne opremljenosti, energetike in kmetijstva, ima celotno območje izreden potencial in potrebo po razvoju, kar je potrebno prikazati tudi v sami opredelitvi območja med pomembnejše regije. Sama uvrstitev v hierarhično višjo kategorijo, bi območju omogočilo hitrejši in ustrežnejši razvoj.

Drugi predlogi vezani na izboljšavo predloga resolucije s poudarkom na Posavju so naslednji:

T 4.1 Razvojni koridorji in vstopne točke:

Poleg cestnega in železniškega omrežja je nekoliko manj ustrezno izpostavljen tudi letalski promet, pri čemer pa je izpuščeno letališče Cerklje ob Krki, ki mu razvoj omogoča tudi leta omogoča leta 2008 sprejet državni prostorski načrt za Letališče Cerklje ob Krki. **Predlagamo zaris letališča tudi na sliki 5: Povezave v mednarodnem prostoru.**

T 4.4. Zelena infrastruktura

Opažamo pomanjkljivo sliko zasnove zelenega sistema. Reka Krka ima kot osrednja dolenska reka pomembno ekosistemsko vlogo, ki vpliva na gospodarstvo, turizem in kmetijstvo. **Predlagamo vključitev reke Krke v slikovni prikaz.**

T 5. Usmeritve za doseganje ciljev in izvajanje koncepta prostorskega razvoja Posavje ima izrazito razpršeno poselitev, kar se kaže v velikem št. naselij in izhaja iz zgodovinskih dejstev (Franciscejski kataster). Opažamo, da SPRS predvideva prednostna območja za koncentracijo gospodarske dejavnosti in stanovanj zgolj v središčih do IV. ravni, medtem ko je v manjših naseljih razvoj bistveno omejen, teh pa je v občini Krško kar nekaj (Brestanica, Raka, Senovo,...). **Predlagamo, da SPRS ne bi tako omejeval širitve na območju razpršene poselitve oz. na območju manjših naselij. Zavedati se je treba, da bo**

koncentracija poseljenih urbanih središč v prihodnje povzročila opuščanje podeželskih in odročnejših predelov čemur bo sledilo tudi spreminjanje kulturne krajine.

Dodatno bi bilo treba uskladiti regionalno politiko s SPRS. Nedavno predstavljene nove regionalne politike namreč v marsičem odstopajo od urbanega sistema predstavljenega v SPRS.

SPRS narekuje tudi večinsko načrtovanje z regionalnimi prostorskimi načrti, pri čemer je za določene vsebine dobrodošlo (gospodarska javna infrastruktura), za druge pa predstavlja izziv, saj se bodo regije predhodno morale uskladiti o umeščanju nakupovalnih središč, večjih gospodarskih con, reševanju stanovanjske problematike, itd... Slednje podaljša predvsem časovni (usklajevalni) vidik. Pri tem se je treba zavedati, da imajo občine t.i. svoje potrebe, ki jih morajo zadovoljevati znotraj svojih meja in s prilagojeno dinamiko.

T 6. Usmeritve za razvoj/oblikovanje javnih politik

T 6.1 Usmeritve za razvoj prometne infrastrukture

Menimo, da bi SPRS morala v prehodni fazi na bolj trajnostne oblike prometne infrastrukture premišljeno upoštevati tudi cestni promet, ki je danes še vedno v porastu in uporabi.

T 6.2 Usmeritve za razvoj energetske infrastrukture v podporo prehodu v nizkoogljično družbo

Izpostavljam pomanjkljive usmeritve za razvoj energetske infrastrukture v podporo prehodu v nizkoogljično družbo, saj v **SPRS ni nikjer omenjene jedrske energije**. Jedrske energije v našem prostoru ne moremo zanikati, kajti NEK proizvede 40% skupno proizvedene električne energije v Sloveniji. Izbor ustreznih tehnologij in energentov, gradnja elektrarn in omrežij, njihovo umeščanje prostor ter določitev še sprejemljivega deleža uvožene električne energije bodo v prihodnosti predstavljali velik izziv. Jedrska energija ima v Sloveniji pomembno mesto pri nizkoogljični proizvodnji električne energije. Predvideno je podaljšanje obratovanja obstoječe Jedrske elektrarne Krško do leta 2043, ob predpostavki izpolnjevanja vseh varnostnih, tehničnih in okoljskih standardov ter predvidenih postopkov.

Poleg tega bo potrebno rešiti dolgoročno skladiščenje nizko in srednje radioaktivnih odpadkov ter trajno rešitev v zvezi z ravnanjem z visoko radioaktivnimi odpadki, ki jo je treba zagotoviti v obdobju 2020-2030 oziroma pred morebitno odločitvijo o gradnji nove jedrske elektrarne. **Iz navedenega izhaja, da je problematika zelo pereča in podajamo pobudo, da je v hierarhično najvišjem prostorskem aktu potrebno opredeliti tudi področje**

jedrske energije, saj je SPRS osnova za nadaljnje aktivnosti vezane na to problematiko.

Voda kot obnovljiv in nizkoogljiven vir energije za Slovenijo predstavlja še vedno neizkoriščen potencial (npr. hidroelektrarne), ki ga je potrebno načrtovati izključno v sozvočju z naravo.

V povezavi s tem bi morali opredeliti v SPRS 2050 tudi to področje, saj je dokument osnova za načrtovanje in implementacijo področnih aktivnosti.

V skladu s predlaganim vas naslavljamo za obravnavo predlogov ustrežnejšega policentričnega urbanega sistema Slovenije, spremljajočih usmeritev in izboljšav.

S spoštovanjem,

Jasmina Vidmar, l.r.
generalna sekretarka SOS